

Votel program Demokratske stranke o zlorabi drog

V uredništvo "Portorožana" je v letošnjem juliju prispel zapis predloga Demokratske stranke za nacionalni program Republike Slovenije, namenjen "Preprečevanju zlorabe drog v Republiki Sloveniji".

Program naj bi ocenili poslanci občinskih skupščin in javnost. Navedla bom najvažnejše kritične misli, zaradi katerih tega programa v skupščini ne bi podprla. Program preprečevanja zlorabe droge" ne zadošča. Z različnimi načini preprečevanja uporabe psihotropnih drog želimo doseči abstinenco pri prebivalstvu, kar je zagotovo osnovni cilj. Vendar nas je življenje že surovo prehitelo. Odvisni od droge so že zdavnaj med nami. Te osebe gredo skozi razna obdobja in stadije, preden se odločijo, da bodo drogo opustili. Mnogi tega nikoli ne storijo, preluhi jih popolna razgradnja osebnosti, nekatere celo smrt. Razvada se sprevrže v bolezen. Bolnikom pa smo zagotovo dolžni pomagati.

Zato smo pri izvršnem svetu obalnih občin decembra 1991 ustanovili delovno skupino, katere program je bil "Preprečevanje uživanja drog in zdravljenje odvisnikov od drog".

Program so sprejele vse tri obalne skupščine. V piranski skupščini nam je uspelo s podporo večine poslancev izdatno povečati za ta program prvotno namenjeni denar. Izvršni svet je podprl tudi delovanje nastale piranske lokalne akcijske skupine.

- V predlogu programa Demokratske stranke je v tezah zapisano:

"Organizacijo in izvajanje programa mora prevzeti država". Naša skupina pa se je zavzela za usklajevanje dela različnih skupin in ljudi v vsej regiji in državi. V vodenju iz centra navzdol nisimo pričakovali uspeha.

- V programu piše, da poteka priprava programov in organizirane dejavnosti v obliki naročenih projektov ali s pomočjo zaposlovanja s polnim delovnim časom. Delo v naših občinah je bilo, kljub občinski finančni podpori, zasnovano na prostovoljnem-volonterskem delu.

- Menili smo tudi, da v akcijsko regijsko skupino policija ne sodi, čeprav je sodelovanje tudi mnogokrat potrebno. Zato je nesprenjmljiva pobuda Demokratske stranke, ki pri vsebini programa za preprečevanje zlorabe drog omenja, da je potrebna tudi ustrezajoča kadrovska zasedba v policiji in boljša strokovnost. Vse to sodi v programe Ministrstva za notranje zadeve.

Delo, ki se je v naši regiji odvijalo od januarja 1991 do danes, bi utegnulo koristiti tudi drugim regijam v Sloveniji.

dr.Saša Žužek-Rešek

Portorožanil

Ne pozabite : k drogi sodita tudi alkohol in tobak!!!

- MENIŠ DA, BI BIL ŽE ČAS ZA OBNOVO?

- NE VEM, MOGOČE PA JE ŽE ČAS, DA POSPRAVIMO SOBE.

MAR PO TUJE ZVENI BOLJ IMENITNO?

Ime v tujem jeziku zveni ljudem bolj imenitno kot običajno slovensko, še posebej najbrž, če ga sploh ne razumejo! "Mignon" npr. je gotovo bolj francosko "fin" kot rovtarski "Kekec", "My sweet way" se zdi bolj sladek od lokalca, ki je navadna "Bonboniera"...

Pa še pridih mendenosti (beseda je sigurno bolj "nobel" od besede svetovljanstvo) dajejo ta imena sicer provincialnemu Portorožu.

In vendar ta poplava tujih nazivov marsikoga, ki s svojim maternim jezikom ne dela kot vrag z grešne duše, moti. So kot lažni blišč, za katerim se skriva duhovna beda...

Najbrž je zato poslanka zbora združenega dela skupščine občine Piran, prof. Ivana Eller, sicer Portorožanka, že junija postavila delegatsko vprašanje, kdo dovoljuje oz. daje dovoljenja za imena lokalov? Povedala je, da jo ljudje o tem sprašujejo, sama pa je tudi ogorčena, ko gleda nova imena portoroških lokalov kot npr. "Spiaggia", "Mignon"..., ki izničujejo slovenski jezik.

Poslanka je občinski upravni organ odgovoril, da veljavni obrtni zakon določa poslovanje samostojnega obrtnika z njegovim polnim imenom in z navedbo dejavnosti (firme). Firmi lahko dodamo simbolično ime, ki pa ne sme biti v "narodom Jugoslavije neznanih jezikih". Zakon se v samostojni Sloveniji smiselno uporablja tako, da ime firme ne sme vsebovati slovensčini neznanih izrazov. Poslanke je strokovna služba občine še opozorila, da so v občini Piran že dolgo podjetja, ki nosijo tuja imena: npr. Casino, Palace, Riviera, Metropol.

Na seji občinske skupščine v začetku oktobra se je o tej problematiki razvila razprava, ki jo, seveda le skrajšano, povzemamo.

Ivana Eller je iz odgovora na svoje

vprašanje izluščila, da torej lokali po zakonu ne smejo imeti tujih imen (cit.: "vsebovati izrazov neznanih slovensčini"), vendar se tega upravni organi očitno ne držijo. Da bi se izognili nepotrebnemu cirkusu je predlagala, naj imen lokalov, ki so že tuja, ne spreminjajo, za vnaprej pa je potrebno paziti, da ne bo več neslovenskih imen. Po njenem mnenju pa imena kot so "Metropol", "Palace"... ne sodijo v isti koš. Ta imena uporabljajo v različnih državah po svetu, za njimi pa stoji določena kakovost.

Dušan Puh: "Odgovor, kakršnega smo dobili, ni odgovor, saj ne daje pojasnila ali pa tisti, ki ga je pisal, ni razumel vsebine vprašanja. Pri nas ne more biti takšnih imen, ki agresivno poudarjajo neko lastnost določene stvari. V tem je bila poanta vprašanja in v tem temeljni problem." Za naše območje je po njegovem npr. pomembno, da se izrazito ne povdara "italijansko-sti", pa čeprav se za naziv nekega obrata uporabi občno ime kot fantazijski dodatek. Če je treba za to, da se ta problematika temeljito preuči, dati pobudo, jo je Dušan Puh sprožil, saj je menil, da je treba upoštevati vse vidike dajanja imen obratom, pri čemer se mora upravni organ obnašati ustvarjalno, ne pa birokratsko in tehnokratsko. Upravni organ torej sploh ni dal dovoljenja za imenovanja lokalov... Vsak je svoj lokal krstil, kot se je zdelo njemu primerno! Narobe je le to, da nikogar v občinski upravi vse večja množica tujih imen nad vrati lokalov ni zbadala, da razni "Fancy-j", "Quicklab-i", "Tigge" ipd. niso naleteli na čut za slovenski jezik katerega od uradnikov, da je bilo vsem vseeno, kako kdo imenuje kakšen obrat v njihovem kraju... Kot da je to nikogaršnja skrb...

Zadnja razprava v občinski skupščini pa nakazuje, da se prah okoli načina poimenovanja lokalov še ni polegel in da bomo o tem še pisali...

Mirana Malc o Portorožanih in svojem delu: PORTOROŽANI SO DOBRI LJUDJE

Mirana Malc je ime, ki ga je marsikateri Portorožan vsaj že slišal. Mnogi so jo spoznali, ko so potrebovali pomoč. In kdo je Mirana Malc? Njena posetnica: predstojnik Term - specialist fizioterapevtolog - športni zdravnik-akupunkturolog, dodati pa bodo morali še balneolog. Suhoparen opis za človeka z veliko življenjsko močjo, veliko mero človekoljubja in kančkom ambicioznosti.

V Portorož je prišla iz Dobrne, kjer je sedem let delala in sodelovala pri oblikovanju medicinskega dela hotela "Dobrna". Tam se je tudi specializirala iz fizikalne medicine in rehabilitacije, športne medicine ter akupunkture. Z otvoritvijo novih Term pa so v Portorožu potrebovali dodatne, perspektivne kadre. Dr. Medved, "oče" novih Term, je dr. Malčevu že večkrat poskušal prepričati, naj se jim pridruži. "Rade volje sem sprejela njegovo ponudbo. Že kot otrok si marsikdo želi živeti in delati v Portorožu, v tem mondenem mestu. To so bile tudi moje sanje", pripoveduje dr. Malčeva.

Akupunktura je za marsikoga skrivnostna medicinska veščina. Predstojnica Term jo danes pozna že skoraj do obisti. Bila je med prvimi našimi zdravniki, ki so spoznali to disciplino, takrat še v Zagrebu. Pred enajstimi leti je v Dobrni sodelovala pri ustanovitvi slovenske akupunkturne sekcije. Prav po zaslugi te sekcije je akupunktura, tudi v primerjavi z zahodnoevropskimi državami, v Sloveniji danes na zavidljivo visoki ravni.

In zakaj se pravzaprav zdravnik odloči za specializacijo na področju akupunkture? Dr. Malčeva pojasnjuje, da se je tako odločila zaradi zdaj že 14-letne hčere Maje, ki se je rodila s prirojeno očesno napako. Mislija je, da bo tako lahko pomagala svoji deklici. Sicer pa se zdravniki za to odločijo, ker je akupunktura relativno poceni, a hkrati zelo učinkovit način, s katerim lahko pomagajo pacientom pri premagovanju prenekaterih težav. Po drugi strani pa je to tudi najbolj enostaven način za izvajanje zasebne prakse. Pri nas je akupunktura izključno v domeni zdravnika, kar pa ne velja za mnoge države. Ko je dr. Malčeva pričela s spoznavanjem akupunkture, je bila le-ta šele v povojih. Danes pa v Portorožu že potekajo praktične vaje iz akupunkture, teorija pa na medicinski fakulteti. V Termah pripravljajo tečaje, pri katerih sodelujejo najbolj priznani strokovnjaki. Letošnji jesen se je pri njih mudila YUNXIAN ZHOU, prodekanica pekinške fakultete za akupunkturo. Z njenimi napotki se je dr. Malčeva naučila z akupunkturo odpravljati gube, zdraviti plešavost...

Pogosta vprašanja pacientov, ali se je tega naučila na Kitajskem, so jo vendarle prepričala, da se je odločila za obisk v tej daljni deželi. Za to se je le težko odločila, saj ji delo v Termah vzame prav vsak trenutek prostega časa. V službi mora včasih urediti prenekatero povsem tehnično zadevo. Tudi sicer sodeluje na mnogih zdravniških konferencah in simpozijih, spomladi je bila denimo na troledejskem študiju v Nemčiji, dobila je namreč štipendijo Evropske skupnosti za specializacijo iz balneologije.

Služba v Termah in delo s pacienti prežemata vse njeno življenje. Včasih se celo sprašuje, koliko časa bo še zmogla opravljati tako naporno službo. Potrebovala bi vsaj še enega zdravnika, pripoveduje, toda hkrati se sprašuje, ali bi to bilo še rentabilno za Terme. Zaradi velike angažiranosti okoli Term in velike zavzetosti pri tem ter dodatnih izpopolnjevanj le težko najde čas za svoje hobije: za gobarstvo, za ukvarjanje s pritlikavo šnavcerko Lady... "Če z veseljem opravljaš neko delo, te napore zlahka premagaš. Ko starcu pomagaš spet pridobiš samostojnost, ko mlademu človeku omogočiš, da se čimprej vrne na delo, športniku, da spet tekmuje, zlahka premaga vse ovire." Iz nje kar veje humanost. Kljub svoji strokovnosti - njeno ime v evropskih medicinskih krogih pomeni veliko - pa rada poudari, da brez Term sama ne bi bila to, kar danes je in da brez svojih zvestih sodelavcev - delavcev Term, bolnikom in obiskovalcem ne bi mogli nuditi tako kakovostnih storitev, kot jih sicer.

In kaj pravi Koprčanka, po rodu pa Postojnčanka o Portorožanih?

Z nami se srečuje predvsem kot s pacienti. Toda po njenem mnenju so Portorožani prijetni, dobrodušni ljudje, v vsakem trenutku pripravljeni pomagati. Med njimi ni čutili le pripadnosti kraju, temveč tudi pripadnosti in povezanost med njimi samimi: "Morda k temu prispeva ugodna, zdrava klima. Portorožani se namreč srečujejo tudi v Klubu Term, kjer se po vajah pomenjujejo o čisto vsakdanjih stvareh. Dr. Malčeva ne skriva zadovoljstva, ker je Klub Terme postal v dolgih zimskih večerih pravi družabni center Portoroža. Aktivna pa je tudi pri kinološki družini in pri veslaški klubu iz Portoroža. V slednjem so si zadali pomembno nalogo vključiti čimveč mladostnikov od 11. leta dalje, da bi jih tudi preko fizične oziroma športne dejavnosti odvrgli od možnosti stika z drogami.

Sijan Pretnar

Nadaljujemo s predstavljanjem odgovornih v portoroških gostiščih in restavracijah... - 2. nadaljevanje

V prejšnji številki smo začeli objavljati imena vodij ("šefov" oz. lastnikov (najemnikov) gostinskih lokalov v Portorožu. Tokrat s predstavljamo nadaljujemo. Ni pa tako lahko zbrati podatkov, kot bi si kdo mislil. Tako nismo od nikogar uspeli izvedeti kdo vodi restavracijo De profundis v Domu železarne Ravne na Fizinah, za restavracijo "Napoleon" v vili Mariji smo izvedeli, da jo je imel najeto JOŽE HRIBAR, vendar se mu je baje pogodba s oktobrom iztekla in je zato zdaj zaprt, precej nezaupljivo nam je svoje podatke izdal lastnik gostinskega lokala "Spiaggia", najbrž zaradi notranjih težav pa še nismo dobili podatkov za Emonine lokale na Bernardinu. Dosti dolgovzejenja. Poglejmo, kdo je glavni v naslednjih gostinskih lokalih:

- Restavracija "MIRANDA" na Vilfanovi ulici: lastnica in vodja je **Miranda JURIŠEVIČ**;
- Gostilna "Peter Čarman" na Belem križu (Belokriška cesta): lastnik in vodja je **Peter ČARMAN**;
- Restavracija in motel "TOMI" na Letoviški ulici: lastnik in vodja **Mate MATJAŽ**;
- ODGOVORNI VODJE V GOSTINSKIH LOKALIH, KI SO V UPRAVLJANJU (lasti) GH "Metropol", d.d. in jih pri njih imenujejo F&B managerji:
- restavracija GH Metropol: vodi jo **Jože ŠIRCELJ**;
- restavracija "LUCIJA": vodi jo **Ivan WRATNY**;
- restavracija "TAVERNA": vodja (ali F&B manager) je **Branko MIKOLJ**;
- Restavracija in pizzerija "FANCY" (ki je sicer last GH "Metropola" in je v najemu): v najemu jo ima in vodi **Nikola RAJKOVIČ**;
- Restavracija, terasa, bar "KLUB POMORŠČAKOV" v poslovni stavbi Splošne plovbe: je v najemu, z njo upravlja **Robert VRČON**, vodja restavracije pa je **Alojz PETAVER**;
- "PUB CLUB" v predverju Kulturnega in kongresnega centra "Avditorij": gostinski lokal ima v najemu in ga vodi **Mladen ŠKERBEC**;
- Restavracija in pizzerija "FENIKS" v stavbi krajevne skupnosti Portorož: najemnica in vodja je **Darinka GUSTINČIČ**;
- Bar "SPIAGGIA" s pizzerijo (v upravljanju oz. last Komunalno-stanovanjskega podjetja "OKOLJE" Piran): najemnik in vodja je **Džek MERDITA**;
- Slaščičarna "MIGNON" (je v upravljanju oz. lasti Hotelov "Riviera"): najemnik in vodja je **Marinko BAK**.

se nadaljuje...

MI MED SEBOJ

čestitamo

Zori POVH s Prečne poti iskrene čestitke za 85. rojstni dan soseska. K čestitkam se za lepo obletnico pridružuje tudi uredništvo "Portorožana".

Ob okrogli obletnici najlepše želje tudi Viktorju ŽERJAL-u z Vilfanove ceste.

AVTOMOTO DRUŠTVO "PINKO TOMAŽIČ" PIRAN

Autocamp Strunjan

zagotavlja v svojih storitvenih dejavnostih:

- kvalitetno poučevanje kandidatov za voznike motornih vozil B-kategorije
 - servisne usluge na vozilih "Zastava" in Volkswagen
 - članstvo AMZ Slovenije
 - kolesarske tečaje za učence osnovnih šol
 - počitniškovanje v Autocampu v Strunjanu s turističnimi uslugami.
- VSE TO PO ZMERNIH IN UGODNIH CENAH.
Za vse podrobnejše informacije kličite na telefon: 78-638 - recepcija.

FOTO COLOR
LABORATORIJ
Obala 43
POROROŽ

Razvijanje filma in izdelava fotografij V ENI URI.
Sviluppo pellicola e stampo IN UN'ORA.
EXPRESS izdelava slik za dokumente.
Stampe IMMEDIATE per fototessere.

UGODNO UGODNO UGODNO

Razvijte pri nas 5 filmov in 6 vam razvijemo zastoj (skupaj s slikami)

Sožalje

Ob smrti naše krajanke Olge Pavletič z Vesne izrekamo sožalje vsem njenim sosedom in prijateljem ter se jim ob tej priložnosti zahvaljujemo za vso pomoč pri pripravah pogreba.

Soseska

AVDITORIJ - PROGRAM - AVDITORIJ - PROGRAM - AVDITORIJ - PROGR

11. in 12. septembra sta bila Piran in Portorož v znamenju lepe besede in glasbe:

- v Tartinijevi hiši v Piranu je potekal Mednarodni muziko-loški simpozij z naslovom "Tartini '92" - strokovno srečanje muzikologov, ki sodi v praznovanje 300-letnice rojstva Giuseppa Tartinija;

- 12. septembra pa je bil v STOLNI CERKVI V PIRANU drugi GALA KONCERT TARTINIJEVE GLASBE. Po odličnem koncertu, ko je italijanski violinist Uto Ughi 3.maja do zadnjega kotička napolnil piransko Stolničo, se nam je tokrat predstavil posebej za to priložnost sestavljeni komorni orkester naših najboljših glasbenikov z imenom "SLOV ENSKI SOLISTI", pod vodstvom dirigenta Marka Muniha. Orkester in medna rodno priznani solisti: Federico Agostini-violina, Igor Ozim-violina, Miloš Mlejnik-violončelo in Stanko Arnold-trobenta, so izvajali Tartinijevo glasbo. Ker je bilo veliko zanimanje za koncert, je bil tudi tokrat na Tartinijevem trgu velik video ekran. Cena vstopnice je bila 1500 tolarjev.

11. septembra smo v Piranu in Portorožu lahko doživeli nekaj literarnega utripa Mednarodne literarne nagrade "VILENICA 92", ki

sta jo organizirala Društvo slovenskih pisateljev in kulturni center Srečko Kosovel iz Sežane. V letošnjem letu so si organizatorji želeli tradicijsko prireditve približati tudi obalnemu občinstvu in sicer s tiskovno konferenco v Avditoriju, na kateri so predstavili letošnjega nagrajenca Miroslava Kundero, in z literarnim večerom v piranskem Križnem hodniku.

* DOBRI FILMI SO TUDI V SEPTEMBRU na sporedu vsak petek in nedeljo ob 21.00. , vreme pa je tisto, ki določa kraj predvajanja. Vstopnina v septembru ostaja 200 SIT.

Najavljamo še koncert, ki bo v soboto, 3.oktobra, v piranski Stolnici cerkvi: ob povratku originalne Tartinijeve violine z enomesečne koncertne turnee v Benetkah, se nam bo predstavljal izvrsten komorni orkester "INTERPRETI VENEZIANI". Tudi vstopnice za ta koncert so že v predprodaji na istih mestih kot vstopnice za koncert 12. septembra. Cena: 1500 SIT.

Obalne galerije Piran .- Obalne galerije Piran - Obalne galerije Piran

RAZSTAVNI PROGRAM za jesensko in zimsko obdobje 1992

	september	oktober	november
MEDUZA KOPER	Milivoj Bijelič	Slavko Furlan	Alberto Burri
LOŽA KOPER	skupina NSK IRWIN	JORG Immendorff	Alberto Buri
MESTNA GALERIJA P I R A N	Ex-tempore slikarski 14.IX.-. - 20.IX.	zbirka Ribnica	Dnevi arhitekture 27.,28.,29.XI.92

prostovoljni prispevki * prostovoljni prispevki * pro

ZA TO ŠTEVILKO "PORTOROŽANA" SO PRISPEVALI: 200 tolarjev bralka s Fizin, ki pa želi ostati anonimna, Majda BRAGHIERI z Vilfanove ul. 500 SIT, Nevenka ŠTRKALJ s Fizin 200 tolarjev, 1.000 tolarjev družina TROHA z Obale, iz Lucije Elizabeta ZUPAN 50 SIT, darovalka z Belokriške ceste, ki želi biti neimenovana 1.000 tolarjev, prav toliko Ivan MEDOŠ s Senčne poti, od koder je prispevala tudi Hilda ZUPANK 500 tolarjev.

"Portorožan" se vsem zahvaljuje in se še priporoča! Za "Portorožana" lahko prispevate osebno v tajništvo KS Portorož (l. nad. levo) ali po pošti na žiro račun KS PORTOROŽ ŠTEV.: 51410-645-50022 s pripisom "Za Portorožana".

ENOTA PIRAN

CENJENE STRANKE VABIMO, DA NAS OBIŠČEJO V NOVIH PROSTORIH V PIRANU, ROZMANOVA 7 ALI POKLIČEJO /TEL. 73-873/ IN SICER

VSAK TOREK OD 15.00 DO 17.00 URE.

V prostorih naše enote v Kopru, Cankarjeva 33 (tel. 21-258) pa poslujemo

VSAK DAN OD 8.00 DO 18.00 URE.

portorožan

Številka / numero 8-9 • september / settembre '92 • letnik / anno II

PORTOROŽAN je vpisan v register časopisov pri Ministrstvu za informiranje pod registrsko številko 990. V časopisnem svetu so: Nataša Benčič-Jelačin, Branko Simonovič, Majda Vlačič, Alojz Umek, Gustav Guzej.

UREDNIŠTVO časopisa krajanov Portoroža - REDAZIONE del giornale dei cittadini di Portorose: Gustav GUZEJ (glavni in odgovorni urednik / capo redattore e redattore responsabile), Mitja JANČAR, Mirko KOS, Jovan NIKOLIČ, Sijan PRETNAR, Snežna REŠEK, Irina STEGEL, Ljilja SIKUR ZORMAN; oblikovanje naslovnice / copertina di Teo TAVŽELJ, dipl. arh., tehnična ureditev/redazione tecnica: Boris VUK; tisk / stampa: Birografika "BORI" Izola; naklada / tiratura: 1500. IZDAJATELJ / EDITORE: Krajevna

skupnost Portorož / C.L. di Portorose; naslov uredništva: Obala 16, Portorož, Tel. 73046 / Lungomare 16, Portorose, Telef. 73 046. Cena enega izvoda / prezzo di un esemplare: brezplačen / gratuito. V tej številki so sodelovali / in questo numero hanno collaborato: David BOŽIČ, Miloš JOVANOVIČ, Dragica ĐAPA, Doriana KASTELIČ, Elio MUSIZZA, Miran PLVNIK, Dušan PUH, st., Vida ROBIDA, Cesarina SMREKAR, Jure SVOLJŠAK, VINJETA: Sandro SAMBI. *

USTANOVljen JE KLUB PIRANSKIH ŠTUDENTOV:

Najtrši problem je zaposlovanje

"Pravkar ste ustanovili Klub študentov piranske občine. Kakšni so vaši cilji?" smo povprašali Marka KLASKA, podpredsednika sveže ustanovljenega študentskega kluba sicer doma iz Portoroža.

Klub študentov občine Piran želi pomagati pri zaposlovanju mladih ljudi. Poizkusili bomo urediti prostor, v katerem bi se mladina srečevala in tudi kaj koristnega počela.

Ustanovili smo se, ker menimo, da študentje in drugi mladi v naši občini potrebujemo neko organizacijo - imenovali smo jo klub, ki bi zastopala in uveljavljala naše interese.

Naši člani so lahko redni in izredni študentje ter študentje, ki so pred največ tremi leti izgubili status študenta ter imajo stalno inčasno prebivališče v občini Piran in študirajo v ali izven piranske občine.

Klub je bil ustanovljen pred kratkim, 16. oktobra.

"Se lahko klub pohvali že s kakšno konkretno akcijo v pomoč študentom?"

Najprej smo se lotili reševanja študentske prehrane. Že ob ustanovitvi smo podpisali pogodbo med študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani in domačimi restavracijami "Mercator-Degro" in "Peter Carman" na Belem križu ter "Klubom pomorščakov" in stavbi Splošne plovbe v Portorožu. Prehranjevanje študentov v naši občini bo odslej potekalo podobno kot v Ljubljani. Redni študentje Višje pomorske in prometne šole (VPPŠ) bodo lahko vsak mesec kupili 20 bonov za kosila, ki jih bodo izdajale omenjene restavracije. Bistveno je, da bo bone subvencionirala republika, pa tudi restavracije - podpisnice pogodbe so primaknile svoj popust na ceno. Tako bo kosilo vredno okoli 400 tolarjev študenta stalo le okoli 150 SIT. Prehranjevanje s popustom za študente bo steklo v mesecu novembru.

Ideja za različne načrte je v klubu veliko, vendar bodo naša prva prizadevanja, da si zagotovimo prostor, kjer bi se odvijale raznorazne dejavnosti.

"Koliko študentov se je doslej včlanilo v vaš klub?" smo bili še rado veseli.

Na ustanovni skupščini kluba je bilo 28 študentov, ki so se vsi tudi včlanili. Po mojem bo število članov odvisno predvsem od naše delovnosti in od tega, kaj bomo za študente resnično naredili! Število študentov v piranski občini in tistih, ki študirajo v drugih krajih na žalost nismo uspeli izvedeti (se ne da izvedeti). Predvidevamo pa, da jih je na VPPŠ vpisanih okoli 500, koliko pa je študentov iz naše občine, ki študirajo drugje, pa nihče ne ve. Izkoristimo priložnost in vabimo vse študente, pa tudi prijatelje mladih, da se nam pridružijo. Seje upravnega odbora našega kluba so javne in potekajo ob petkih ob 18. uri v prostorih VPPŠ Portorož.

"Omenil si že, da bo klub pomagal pri zaposlovanju mladih, kar je trenutno za mnoge največji problem. Kako se boste lotili tega zares 'trdega oreha'?" smo Marka Klaska o najbolj bolečem problemu mlade generacije vprašali naravnost, brez slepomišljenja.

Ukvarjati se nameravamo tudi s posredovanjem začasnih in občasnih zaposlitvev - skratka - ustanovili naj bi mladinsko študentski servis. Po razpadu nekdanje družbenopolitične organizacije ZSMS, ki je združevala mlade, je njeno premoženje podedovala Liberalno demokratska stranka (LDS), čeprav ta transakcija še ni dokončana. Po tej logiki je LDS prevzela tudi mladinski servis. Z njim upravlja, seveda pa iz njegove dejavnosti tudi iztrži precej denarja. Ministrstvo za delo bo s 1.1.1993 na novo podeljevalo koncesije za opravljanje študentskih servisi. Vendar doslej še ni znano ali bodo takšno koncesijo lahko pridobili le zgolj študentske organizacije (klubi) ali pa bodo to dejavnost lahko opravljale tudi druge organizacije, ki jih bodo ustanovili študentski klubi z drugimi partnerji. Kakorkoli že, v našem klubu mislimo, da je treba obdržati nestrankarsko in neodvisno pozicijo, zato smo že zavrnili ponudbo LDS Piran, da bi ustanovili skupaj mladinski oz. študentski servis.

O nadaljnjih aktivnostih kluba piranskih študentov vas bomo sproti obveščali.

Marka Klaska spraševal David Božič

PODJETJE DROGA PORTOROŽ ŽELI V EVROPO

Z naglim krčenjem nekdanj "domačega" trga se je v podjetjih pojavila nuja po aktivni obdelavi tujih trgov. Da bi v Drogi Portorož lažje spremljali tržna gibanja, so ustanovili firmo z večinskim deležem na Hrvaškem - DROGA-HRVATSKA s sedežem v Bujah, firmo z večinskim deležem na Madžarskem - DROGA HUNGARIA s sedežem v Kecshemetu, odkupili so delež firme MERCANTILE v Trstu ter odprli predstavništvo na Švedskem v Goet-henburgu.

Neskrnomen podvig za zahtevno nalogo.

Želja portoroške Droge, da se čimprej vključi v evropski trg, je obenem tudi priložnost za Portorož in Portorožane, saj se preko podjetja oz. njegovih proizvodov predstavljajo tudi običaji in navade kraja in krajanov.

Drogin razvoj se je v zadnjih letih pri izbiri novih proizvodov skušal čimbolj približati in ustreči okusu Evropejcev, marketing Droge pa je poskrbel za lepši videz in predstavitev novih in tudi starih proizvodov, sicer v novi preobleki.

Večina Droginih proizvodov je vključenih v štiri blagovne znamke. Te so že nekaj časa na tržišču in jih večina kupcev že pozna. Naj jih na kratko predstavimo:

ZELIŠČNI, SADNI IN PRAVI ČAJ
RIŽ in INSTANTIRANE ŽITARICE

ZAČIMBE V KOZARCH, VREČKAH in PLASTENKAH, KETCHUPI, OMAKE in HREN,
KAVA V ZRNU in MLETA; MLETA - običajno pakiranje in vakuumsko pakiranje.

Majda Vlačič

Beli križ - naš "divji zahod"

Kar stodva Portorožana sta se podpisala pod peticijo, ki so jo imenovali "Komunalna ureditev Belega križa" in so jo naslovili na skupščino občine Piran in na krajevno skupnost Portorož. V peticiji krajanji trdijo, da je Beli križ trenutno najbolj komunalno neurejen prostor v Portorožu, pa tudi v občini. (No, takih prostorov je že v samem Portorožu še nekaj, npr.: središče Portoroža v območju bivše tržnice "Kaštel", bivših hotelov "Helios" in "Orion", avtobusne postaje pa vse do "Avditorija", območje "Vojkovega doma" in "vile Virginije", območje jadranskega kluba "Pirat" in še bi lahko naštevali. - op.uredništva).

Belokriška ulica je, zlasti med marketoma "Mercator-Degro" in "Jestvino", prometno izredno obremenjena (in neurejena). Beli križ pa postaja vse pomembnejši oskrbn center in tranzitni kraj za naselja Sentjane, Pacug, Fiesa, Arze, Razgledi, za ulice nad Bernardinom in za Beli križ. Kljub temu pa je velik del ulic brez pločnikov in nima javne razsvetljave.

Okolica ceste je zanemarjena in neurejena (napol podrti zidovi, odlagališča smeti, divje razraščeno rastlinje, vegaste reklamne table...) Na tem prostoru so, poleg dveh marketov, še restavracija, bife, dve zasebni trgovini, gostišče, počitniški dom pisateljev, transformatorska postaja in še kaj. Veliko prebivalcev se ukvarja še s sobodajalstvom, tako, da je Belokriška ulica postala tudi sprehajalna oz. peš pot za turiste.

Cesta je tudi skrajno nevarna, predvsem za pešce in je terjala že nekaj prometnih nesreč, tudi takšnih z zelo tragičnim izidom.

In vendar se na tej cesti ne premakne nič na bolje. Kot bi bil Beli križ od vseh in - kljub sakralnemu znamenju - celo od boga pozabljeni kraj.

"Le kam se je stekel denar od turistične takse, s katero so sobodajalci in turisti dolga leta napajali občinski proračun?" se v peticiji sprašujejo krajanji. Turistično takso so namensko zbiral za urejanje okolice, pa so jo porabili za kdo ve kaj ... Če bi jo uporabili namensko, bi bil Beli križ najbrž že zdavnaj urejen. No, tako je bilo in ne da se tega za nazaj spremenjati. Krajanji pa zdaj terjajo poravnava starih računov - da se z urejanjem Belega križa začne takoj!

DISCRET d.o.o.

Portorož, Senčna pot 2, tel. 70-693
Detektivska informativna služba

POTROŠNIŠKA TRIBUNA: zdravstveno zavarovanje po novem

Že nekaj tednov v množičnih medijih lahko sledimo vestem o pripravah zavarovalnic na novo obliko prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Od prvega januarja 1993 začne veljati nova zdravstvena zakonodaja, po kateri bo država prevladila na naša pleča velik del stroškov zdravljenja. Nova zakonodaja uvaja obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Kar pomeni, da bomo morali ob boleznih ali poškodbah nase prevzeti del stroškov zdravljenja. Naše pravice do zdravstvenega varstva torej niso več neomejene.

Poglejmo si, katere pravice zajema obvezno zdravstveno zavarovanje. Razdeljene so v šest skupin, glede na višino stroškov, ki jih je treba pokriti.

1. POPOLNO POKRITJE

2. PRAVICE S 95% POKRITJEM. Doplačilo posameznika za to skupino znaša 5% (v prvem letu 1%).

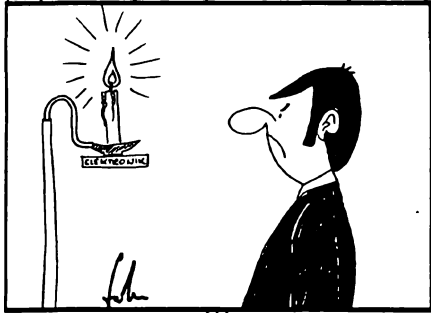
3. PRAVICE S 85% POKRITJEM. Doplačilo posameznika za to skupino znaša 15% (v prvem letu 5%, razen zdravljenje ušnih in zobnih bolezni, za katero že v prvem letu velja doplačilo v celoti).

4. PRAVICE S 75% POKRITJEM. Doplačilo posameznika za to skupino znaša 25% (v prvem letu 20%).

5. PRAVICE S 60% POKRITJEM. Doplačilo posameznika za to skupino (že v prvem letu) znaša 40%.

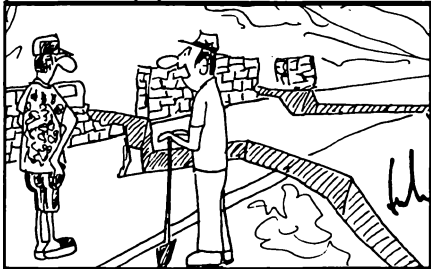
6. PRAVICE S 50% POKRITJEM. Doplačilo posameznika za to skupino znaša 50% tudi v prvem letu, razen za zobnoprotetično zdravljenje, kjer je že v 1. letu doplačilo posameznika celo 55%.

Sentjančanom se je posvetilo! Po treh letih prošnji, moledovanju in urgenci je Elektro Koper le obnovilo in ojačalo električno napeljavbo na Sentjanah. Zaradi slabe napetosti so se že kvarili gospodinjski aparati, televizorji, stroji, itd. Za zamudo se je podjetje Elektro Koper krajanom oddolžilo s cestno razsvetljavo na najbolj obljudenem delu Sentjan. Prav lepa hvala! Vendar kar 4 svetilke ne gorijo. Krajan prosimo še za cestno razsvetljavo od Valete do vodnih rezervoarjev. (ZAHTEVAJ DOSTI, DA DOBIŠ VSAJ MALO!)

Ali veste, da je na Sentjanah pravi-pravcati rudnik starega železa? Nad Valetto leži v grmovju velika zajemalka bagerja, ob cesti proti rezervoarju že eno leto stoji velik bager, pred ograjo rezervoarja pa železna cev. Na zgornji slomenski cesti je že 3 leta zapuščen (takrat!) popolnoma nov (!) velik traktor z vsemi priključki - prepuščen dežju in soncu (Minister Gregor pa nič - Levstik: Martin Krpan!). Morebiti bi se pri temeljitem ogledu našlo še kaj! (TUJCI NAS SPRAŠUJEJO, ČE SMO RES ŽE TAKO BOGATI?)

Dopolnilo k zadnji številki "Portorožana"! Na cesti od Valette do rezervoarja na Sentjanah je že 8 (osem) zaplat, kjer so popravljali javno cev vodovoda (brez novih priključkov in popravil ceste). Nekje so kopali tudi dvakrat! (MOREBITI JE MONTER POZABIL V JAMI SVOJE ORODJE (ROHRZANGE)!?)

- ALI TO BITI DEL SOŠKE FRONTE?
- NE, NE, SAMO VODOVODNE!

Znašli so se "iznajdljivi" Šentjančani, ki so

Novi sistem zdravstvenega zavarovanja nam tako ponuja dve možnosti:

- da tvegamo in nepredvidljive stroške zdravljenja v celoti krijemo sami
- ali pa si zagotovimo varnost in finančno kritje ter se pred stroški zdravljenja po lastni želji zavarujemo v okviru prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

Pri Zavarovalnici "Adriatic" so nam na primer povedali, da so pripravili štiri različne zavarovalne pakete, ki se nanašajo na zavarovanje doplačil zdravstvenih storitev.

1. Zavarovanje vseh doplačil vključuje zavarovanje za vsa doplačila zdravstvenih storitev ob poškodbah in boleznih (okoli 12.000 SIT).
2. Zavarovanje doplačil zobnoprotetičnega zdravljenja (določeno je obvezno šestmesečno predhodno zavarovanje).
3. Zavarovanje doplačil za primere poškodb izven dela, za katere so zakon-

speljali svoje greznice tako, da gnojnica pronicala pod asfalt spodnje slemenske ceste in ga dviguje - da se lušči od podlage. Sosedje zaradi dobrih sosedskih odnosov - molčijo. (TJA VAS POPELJE ODLUŠČEN ASFALT, POLETI PA ŽE MALO BOLJ OBČUTLJIVI NOS.)

Na Šentjanah je Turistično društvo pred leti postavilo na zanimivih razglednih točkah 5 lepih belih klopi. Na zadnjem sestanku krajanov na Šentjanah smo se dogovorili, naj te klopi "Okolje" zbere, jih na novo lakira in postavi na stare ali nove razgledne točke. Od vseh klopi sta ostali samo še dve. (SO OSTALE ŽE V OBDELAVI? KJE?)

Pred obnovljenim spomenikom "Beli križ", na stičišču obeh cest, nekateri že vedno parkirajo avtomobile, ker jim je parkirišče ob trgovini predač (ali pa ne znajo parkirati?). Gostišču oz. točilnici krajan predlagamo, da postavijo "šank" kar na cesto pred spomenik ali pa naj vsaj organizirajo postrežbo direktno v avtomobile! (MARIKDO BI PLAČAL TUDI 20% ZAPITKA DRAŽJE, SAMO DA MU NE BI BIL TREBA STOPITI IZ AVTOMOBILA!)

V tej ulici, ki bi lahko resnično služila kot letoviška in sprehajalna pot ni nobene klopce ali koša za odpadke, razsvetljava je pomanjkljiva, čistoča in vzdrževanje pa tudi. (LETOVIŠKA POT V STANJU, V KAKRŠNEM JE - NE ZASLUŽI NITI SVOJEGA IMENA)

Novi lastnik bivšega počitniškega doma "Agrostroj" (zasebno podjetje Maygut) je ob samem robu ulice zabetoniral železno, skoraj dva metra visoko železno mrežasto ograjo, kar kazni viden, mimoidočemu pa daje občutek, da se spreha ob zaporniških rešetkah. (SLOVENIJA SLOVI PO PLOTOVIH, MAR NE!?)

Včasih, ko je družbena lastnina še nekaj veljala in je bilo "vse naše", je z Letoviške poti pod domom "Agrostroj" vodila peš pot do Koprške ceste. Sedanji lastniki pravijo, da je zemljišče pod cesto njihovo in da so si krajan to pešpot nekako prisvojili... Nek krajan pa pravi obratno - da si je "Agrostroj" prilastil peš pot... (KO BILO JE "VSE NAŠE")

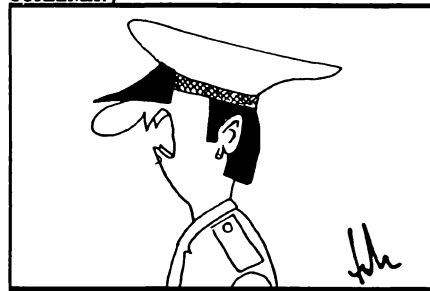
Na začetku Letoviške ulice je lastnik gostilne "TOMI" zabetoniral in "zaškarpiral" nekaj tisoč kvadratnih metrov - celotno pobočje, ki ga oklepa zavoj Koprške ceste. (ŽE OB VSTOPU UGO-TOVIŠ, DA PRIHAJAŠ V - PORTOBETON)

Najnovejši prostorski akt, ki ga je lani sprejela skupščina občine Piran in vključuje tudi Letoviško pot, predvideva še dodatne pozidave na začetku te ulice dve novi gradnji - tako imenovani "plombi" - na tistih minimalnih površinah, ki bi še edine lahko ostale kot zeleni pas oz. parkovne površine. (BO "ZELENA" OBČINA POSTALA SIVA?)

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slov-

enije, kot drugostopni organ na katerega se je krajevna skupnost Portorož letos poleti pritožila zaradi izdaje začasnih dovoljenj in kasneje Hotelom Riviera se dovoljenje za določen čas za uporabo zvočnih naprav na odprtih prostorih, je pritožbo krajevne skupnosti zavrnilo. V izredno obširni obrazložitvi zavrnitve pritožbe (tri (!) strani) je med drugim navedena izredno zanimiva ugotovitev, ki pa nedvoumno potrjuje trditve iz "Portorožarij" z Letoviške poti o izginjajočem portoroškem zelenju. Navajamo citat iz odločbe ministrstva:

"... Večino predelov mesta Portorož bi po naši oceni težko uvrstili med območja, ki so po 8.členu Odloka (gre za odlok o javnem redu in miru in varstvu pred hrupom v občini Piran - op. uredništva) posebej varovana pred hrupom. V Portorožu se namreč tesno prepletajo stanovanjski, turistični in drugi objekti, zelenih parkovnih površin pa praktično ni." (poudarilo uredništvo). (MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE JE KOMPETENTNO UGOTOVILO, DA JE PORTOROŽ BREZ ZELENIH POVRŠIN! SE MAR LAHKO KAR POSLOVIMO OD EKOLOŠKEGA TURIZMA?)

- ... SMO MISLILI NA POVRŠINE, KI SO LAST PLU-TOVE STRANKE

Drugostopni organ - Ministrstvo za notranje zadeve - v svojem pojasnjevanju, zakaj zavrača pritožbo krajevne skupnosti Portorož na izdajo začasnega dovoljenja in kasnejšega dovoljenja za določen čas za uporabo zvočnih naprav Hotelom Riviera (glej tudi zgornjo "Portorožarijo") med drugim še pravi, da se z ugotovitvijo (eno!) krajevne skupnosti (celot) stinja in sicer, citiramo: "Da je uporaba zvočnih naprav brez dovoljenja prekršek ter da bi moral pristojni organ za notranje zadeve ukrepati, vendar pa navedena opustitev ni predmet tega postopka. Glede na to, da predlog za uvedbo postopka o prekršku lahko poda tudi oškodovanec, bi KS Portorož lahko sama predlagala, da se zoper podjetje Hoteli "Riviera" uvede postopek zaradi kršitve zakona o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju oziroma občinskega odloka. KS Portorož je namreč v svoji pritožbi navedla, da so Hoteli "Riviera" junija letos uporabljali zvočne naprave še pred izdajo dovoljenja pristojnega občinskega organa. Razumi kdor more! Sodnik za

(dalje na 7. strani)

ske predpisana doplačila višja kot sicer. 4. Zavarovanje doplačil za zdraviliško zdravljenje, ki obsega vse zdraviliško zdravljenje.

V zavarovalnici "Adriatic" lahko prostovoljno zdravstveno zavarovanje sklenete neposredno samo zase ali za člane svoje družine in druge osebe, lahko pa se zavarujete tudi kolektivno v vašem podjetju (za skupino 15 in več zavarovancev je predviden 10% popust). Zavarovalne premije se lahko plačuje na obroke. Vsi, ki sklenejo prostovoljno zdravstveno zavarovanje, bodo imeli "Adriaticovo" zavarovalno kartico, s katero bodo v vseh zdravstvenih ustanovah in pri zdravniških zasebnih praksah, ki imajo sklenjeno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, neovirano uporabljali vse zdravstvene storitve - brez doplačila (participacije). Izvajalcem bo, skladno z veljavnimi ceniki račune poravnala zavarovalnica. Mogoče bo še dodatno zavarovanje za

večji obseg pravic (za višji standard) ter za druge, dodatne pravice, ki po zakonu niso vključene v sedanjo obvezno zavarovanje. Zavarovalno obdobje bo trajalo 2 leti. Če zavarovanec ne bo izkoristil zavarovanja, bo upravičen do 10% popusta v naslednjem zavarovalnem obdobju. Prostovoljno zdravstveno zavarovanje bo veljalo kot davčna olajšava. Otrokom, dijakom, študentom ter starejšim od 75 let se ne bo treba dodatno zavarovati. Za to populacijo se zmeraj velja popolno pokritje stroškov zdravljenja iz obveznega zavarovanja. Cena zavarovalnega paketa, ki pokriva zavarovanje vseh doplačil, bo verjetno okoli 12.000 SIT na leto (letna premija). Natančnejše številke bomo objavili v novembrski številki, ko bo znanih več podatkov.

Pripravil:
David BOŽIČ

Kako se boste po 1. januarju 1993 najlažje ognili doplačilu zdravstvenih storitev?

Adriaticovo prostovoljno zdravstveno zavarovanje: izberite tisto, ki Vam najbolj ustreza.

Cene Zdravja ne poznamo. Njegove neprecenljive vrednosti se običajno zavemo šele takrat, ko se ponesrečimo ali zbolimo. Za Zdravje lahko skrbimo, ga varujemo in krepimo. Toda zavarovati ga ne moremo. Zavarujemo pa se lahko pred stroški zdravljenja.

Doslej nas ti stroški večinoma niso zanimali, kajti naše pravice do zdravstvenega varstva so bile skorajda neomejene. Nova zdravstvena zakonodaja pa bo v naše življenje prinesla usodne spremembe. Od 1. januarja 1993 ne bo nikoli več tako, kot je bilo. Za številne zdravstvene storitve in pripomočke bomo morali odtlej doplačevati sami. Tudi do 50%!

❖ **Odrasli prebivalci zdravnike obiščejo 6.725.157 - krat.**

V Zavarovalnici Adriatic smo Vam zavoljo teh usodnih sprememb pripravili štiri različne vrste prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Z njimi se boste (tudi zelo visokim) stroškom zdravljenja izognili v celoti ali delno.

❖ **Zobozdravniki zaplombirajo 717.496 zob brez zdravljenja in še 202.374 zob z ustreznim zdravljenjem.**

1. Zavarovanje vseh doplačil vključuje zavarovanje za vsa doplačila zdravstvenih storitev v primeru poškodb ali bolezni, ne glede na razlog. Velja za vse z zakonom določene obveznosti doplačil v osnovni, specialistično ambulantni, bolnišnični in zdraviliški zdravstveni dejavnosti.

2. Zavarovanje doplačil z obnoproletičnega zdravljenja v vseh primerih in ne glede na razlog, ko gre za obvezna doplačila za zobnoproletično zdravljenje ob uporabi standardnih postopkov in materialov (z zakonom je določeno obvezno šestmesečno predhodno zavarovanje).

❖ **Zdravniki odkrijejo 1.714.086 bolezenskih stanj.**

Varujte Svoje Zdravje.
Zavarujte se pred stroški zdravljenja.
PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Adriatic

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

❖ **Bolnišnice na zdravljenje sprejmejo 322.028 bolnikov, ki preležijo v njih 3.675.376 oskrbnih dni.**

3. Zavarovanje doplačil za primere poškodb izven dela, za katere so zakonsko predpisana doplačila višja kot sicer. Gre za poškodbe zaradi nesreč izven delovnega mesta, v kakršnemkoli primeru in ne glede na razlog.

4. Zavarovanje doplačil za zdraviliško zdravljenje, ki obsega vse primere zdraviliškega zdravljenja, ne glede na

❖ **Zdravniki napišejo več kot 12.000 receptov za zdravila.**

to ali gre za zdravljenje poškodb ali kroničnih in drugih bolezni. Pri tem je vseeno, ali gre za nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja ali ne.

❖ vse to se zgodi v Sloveniji v enem samem letu

O Adriaticovem prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju želim izvedeti več, zato mi pošljite podrobne informacije.

Ime in priimek _____

Naslov in kraj _____

Poštna št. _____

Izrežite in v pismu ali na dopisnici pošljite na naslov:

Adriatic, Ljubljanska 3a, 66000 Koper

NOTA

prekrške občine Piran je namreč lani zavrnil predlog KS Portorož, naj sproži postopek zoper kršilca zgoraj citiranega zakona (Hotela "Riviera" in KKC "Aviditorij") češ, da je krajevna skupnost preširok pojem za oškodovanca in ni pristojna za uvedbo postopka. Pravijo, da je zakon kot elastika - lahko ga nategneš na to ali na ono stran! (VSAKE OČI IMAJO SVOJEGA "MALARJA", VSAK IMA SVOJO INTERPRETACIJO ZAKONOV!)

- VI STE PREŠIROK POJEM OŠKODOVANCA! ***

Portorožani imamo zanimivost, ki jo premorejo zgolj še Cerkniki - presihajoče jezero pod hotelom "Metropol" (lahko bi ga imenovali Podmetropolsko jezero). Ob vsakem nekoliko obilnejšem naliivu se na delu štiripasovnice nabere za pravo malo jezero vode. Vzrok za ta pojav so nesodobni meteorni kanali, ki deževnice ne "požirajo" dovolj hitro. Ker kaže, da meteorne kanalizacije na tistem koncu nihče ne namerava kmalu posodobiti, Medobčinskemu zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine predlagamo, naj portoroško presihajoče jezero okliče za "naravno znamenitost". (PRESIHAJOČE JEZERO - NOVA PORTOROŠKA ATRAKCIJA)

- MORAMO SE ODLOČITI ALI BOMO VZPOSTAVILI TRAJEKATNE ZVEZE ALI PA BOMO SPELJALI POD METROPOLOM PREDOR. ***

Ali razlikujete med krajevnim uradom in krajevno skupnostjo? Za mnoge je to eno in isto! Tako se je namreč izkazalo, ko so ljudje prebrali, da lahko svoj podpis kot podporo Kučanovi kandidaturi za predsednika republike Slovenije, oddajo v krajevnem uradu. Na žalost smo mnoge, ki so se obrnili na krajevno skupnost Portorož - osebno ali po telefonu, morali napotiti v Piran na oddelek za notranje zadeve in jim pojasniti, da sodi krajevna skupnost v sfero lokalne samouprave, uradno preverjanje identitete (zbiranje podpisov za kandidaturu) pa sodi v sfero države ("notranje zadeve"). Nekateri so sicer to vedeli, niso pa bili seznanjeni, da je vrla občinska oblast, z "obilnim posluhom" za potrebe krajana, pred približno petimi leti portoroški krajevni urad - preprosto ukinila. Lahko si predstavljate globoke vdihne razočaranja in nestrpnosti, ko smo ljudem pojasnili, da lahko svoj podpis oddajo le v Piranu! (PORTOROŽ RABI KRAJEVNI URAD ALI KDAJ BO ŠLA GORA K MOHAMEDU?)

Ste vedeli, da so vodilni v Emona Hotelih Bernardin svojim delavcem izven njihovega delovnega časa prepovedali zadrževati se v turističnem naselju Bernardin (npr. v gostinskih lokalih, na plaži, v zaprtem bazenu - skratka kjerkoli na Bernardinu)? Ker se pač "ne spodobi", da bi delavec pil za istim "šankom" kot gosti! (DA SO KRŠENE USTAVNE PRAVICE LJUDI - PA NE MOTI NIKOGAR!?)

KDO SKRBI ZA RASTELLIJEV PARK V PORTOROŽU?

Na piranski osnovni šoli smo imeli od 15. do 18. septembra interdisciplinarne dneve na temo o morju.

Učenci so se pod vodstvom mentorjev in zunanjih sodelavcev poglabili v šestnajst različnih vsebin. Moja skupina dvajsetih učencev je proučevala obmorsko rastlinstvo. Pri tem sta nam pomagala tudi dva zunanja sodelavca. Gospa Erika Fišer-Pajk nas je seznanila z zdravilnimi zelišči in njihovo uporabo, gospod Roman Leskovšek, strokovnjak za urejanje parkov, pa nas je peljal v Rastellijev park, ki ima različno obmorsko rastlinstvo.

In tu je problem, mimo katerega ne moremo. Park leži ob upravni stavbi Droge pri skladišču soli v Portorožu. Takoj je mogoče ugotoviti, da je bil nekoč zelo skrbno urejen, kar dokazujejo izbrana drevesa.

Zelo smo bili razočarani nad malomarnim odnosom kraja do tega nekoč prelepega koščka Portoroža. Vse je zapuščeno: drevesne krošnje niso oskrbovane, grmičevje je podivjano, nekatera drevesa prepleta bršljan ali pa jih dushi divje rastoči lovor. Na robu parka rastejo dve posebno lepi drevesi: obmorski hrast in bukev, kakršnih na Obali še nisem videla. Potke niso urejene, tudi trava in cvetje ne. Zaman smo iskali koše za odpadke, da bi vanje spravili zavrnjene kose gblatič, ki so ležali po tleh. Tudi nobene luči ni.

Še bolj pa smo bili razočarani, ko smo obstali pred nekdanjim ribnikom nekoliko više. Namesto lokvanjev in ribic je v njem pravo smetišče. Otoček na sredi je divje zaraščen, mostiček do njega pa podrt. Kakšna škoda, da nismo sposobni vzdrževati tega, kar je bilo že urejeno!

Predlagamo, da bi razpisali natečaj za obnovitev in vzdrževanje parka. Morda se bo našel ljubitelj in strokovnjak, ki bo vrnil parku pravo podobo. Mislim na arboretum v Volčjem potoku. Kaj je nastalo iz njega, odkar ga je prevzel v oskrbo inženir Ocepek.

Livica ELLER, mentorica 6.skupine dvajsetih učencev

Poslanec Dušan Puh direktorju Emona Hotelov Bernardin: BERNARDIN NI URESNIČIL, KAR JE OBLJUBLJAL

Predsednika skupščine KS Portorož, Dušana Puha, (tudi poslanec v zbor krajevnih skupnosti SO Piran in predsednik Komisije za turizem) je pri prebiranju zapisnika seje Sveta KS Portorož, na kateri je dr.Boris Pirjevec iz Zagreba predstavil svojo študijo o možnostih turistične promocije Portoroža, v oči zbodla izjava direktorja Emona Hotelov Bernardin, Čedomila Vojniča:

"Portorož je v zadnjih letih postal socialna destinacija. Kulturni aspekt prebivalstva je na zelo nizki ravni, turistične usluge so padle na najnižjo možno raven. V Portorožu je potrebno spremeniti vzdušje, izboljšati je treba raven vseh storitev. Če pa hočemo vse to doseči, je nujno potrebno imenovati nosilce posameznih nalog."

Dušan Puh je že poleti g. Vojniču poslal pismo, kjer pravi, da z njegovimi ocenami deloma soglaša, absolutno pa ne s tisto, da je kulturni aspekt prebivalstva na zelo nizki ravni. Zaradi tega ga je prosil za nekoliko obširnejšo razlago njegovih pogledov. V pismu med drugim navaja, da je v Portorožu kar dosti pametnih in izkušenih ljudi, ki se razumejo tudi na turizem, čeprav od njega ne živijo. Vrsto let pa ugotavljamo, da imamo zelo slabe direktorje hotelov, ki jim je mar predvsem lastno podjetje, medtem ko jim je deveta briga, da bi bil kraj bolj kulturno urejen.

O Bernardinu predsednik skupščine KS Portorož meni, da ima v določeni meri privilegiran položaj, ker smo zanj piranski občani zgradili cesto, ki vodi promet za bernardinskimi hoteli. Od Bernardina pa kraj (Portorož) še zdaleč ni dobil tistega, kar so njegovi ustanovitelji obljubljali... Pravzaprav je komaj preživel svoje delavce.

Po dveh mesecih kar je bilo pismo poslano, pismenega odgovora direktorja bernardinskih hotelov še ni...

LAŽJE SE JE POGOVARJATI PO SEZONI, KO JE MANJ VROČE...

Pravijo, da se je z nerazgretti glavami lažje kaj pametnega zmeniti! Zaradi tega je podpredsednik izvršnega sveta SO Piran in predsednik Odbora za turizem Dimitrij Živec, šele po koncu poletja (29.septembra) sklical sestanek o problematiki hrupa v Portorožu, o katerem je rekel, da je pravzaprav nadaljevanje podobnega - sklicanega pred letošnjo turistično sezono. Odbor želi biti moderator pri iskanju rešitev, s katero bi bil zadovoljen čim širši krog ljudi.

Predsednik Sveta naše krajevnne skupnosti Mitja Jančar, je obljubil, da se bo, vse dokler bo v njegovi moči, boril proti hrupu. Menil je, da je glasba lahko prijetna tudi brez uporabe ojačevalcev.

Glasbeniki višajo jakost zvoka po eni strani, da prikrijejo svoje napake, po drugi strani pa, da preglasijo hrup, ki ga povzroča promet. Dušan Puh, predsednik skupščine KS Portorož, je govoril o več vrstah hrupa. Po njegovem mnenju so prireditve na terasah izničene prav zaradi prometnega hrupa, zato je treba iskati rešitev tudi za portoroški promet. Odpraviti hrup je, po njegovem mnenju, predvsem interes turističnega gospodarstva.

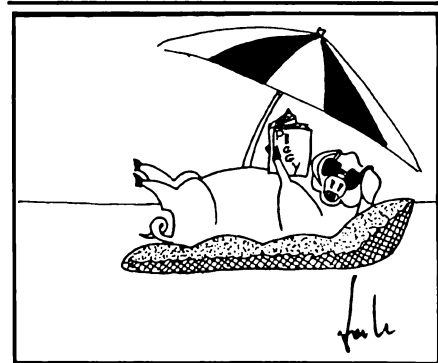
Dimitrij Živec je iskal možnosti za rešitev problema hrupa v "gentelmskem" dogovoru, da se glasba na odprtem izvaja tako glasno, da obiskovalcem ob plesišču dopušča normalno pogovarjanje. Problem prometnega hrupa pa bi bilo mogoče omiliti tudi z namestitvijo prečnih cestnih izboklin (ležečih policajev) na štiripasovnico.

Direktor Hotelov Riviera Franc Ohnjec, je ugotavljal, da ni simbioze med hoteli in krajani, ki po njegovem mnenju niso življenjsko zainteresirani za dobro delovanje turizma. Po njegovem je med, sicer upravičenimi težnjami krajanov po miru, in hoteli nepomirljivi antagonizem - sam pa turističnim agencijam in gostom težko pojasni, zakaj je v Portorožu prepovedana glasba, ki je danes skoraj ni mogoče izvajati brez zvočnih naprav.

Danilo Daneu, direktor Hotelov Palace je menil, da je bila že zasnova Portoroža pomanjkljiva in je vodila v razmah masovnega turizma. Po njegovem hrup odganja turiste. V tujini promet, vsaj ponoči, že umikajo iz centrov (npr. v Italiji) ali ga spravljajo pod zemljo (npr. v Baden-Badnu). Nujno pa je potrebno podaljšati čas obratovanja gostinskih lokalov na prostem po 23 uri!

Dogovorili so se za kratkoročne ukrepe za rešitev problematike hrupa in sicer za omejevanje jakosti glasbe na prostem do takšne mere, ki bi omogočala obiskovalcem normalno komuniciranje, prometni hrup pa naj bi omili z uvedbo parkirnice ob štiripasovnici, z namestitvijo "ležečih policajev" in z doslednejšim preganjanjem kršilcev nočnega miru. Dolgoročne rešitve pa vidijo v bolj-ših prometnih povezavah med nastalim tromestjem (Piranom, Portorožem in Lucijo), v gradnji garažnih hiš ne le v Piranu, ampak tudi v Luciji in Portorožu, v speljavi predorov, ki bi spravili promet pod zemljo, v postopnem umikanju prometa z obale. Odbor pa je tudi sprejel (že večkrat sprejeto) pobudo, da se začne z urejanjem portoroškega centra (območja bivše tržnice "Kaštel", avtobus ne postaje ter Aviditorija).

Livija Sikur Zorman

- ALI NI NEUMNA TISTA TRDITEV "TURIZEM SMO LJUDJE"?

Program za mesec november

- nedelja, 1. november ob 20,30: FILMSKO GLEDALIŠČE - Princ plime (z Barbaro Streisand in Nickom Nolte-jem);
- sobota, 7. november ob 16. uri: OTROŠKI PROGRAM - Jani Kovačič KENGURU SI BRIJE BRADO;
- nedelja, 8. november ob 20,30: FILMSKO GLEDALIŠČE - Zadnji dnevi raja;
- petek, 13. november ob 20,30: FILMSKE USPEŠNICE - Gladiator;
- sobota, 14. november ob 16. uri: OTROŠKI PROGRAM - lutkovna predstava RDEČA KAPICA v izvedbi lutkovnega gledališča Fru fru iz Ljubljane;
- nedelja, 15. november ob 20,30: FILMSKO GLEDALIŠČE - Poslednji raj ("zadnji" Sean Connery);
- petek, 20. november ob 20,30: predvidoma GLEDALIŠKA PREDSTAVA Mestnega gledališča Ljubljana - KAJ PA LEONARDO?;
- sobota, 21. november ob 16. uri: OTROŠKI PROGRAM;
- nedelja, 22. novembra ob 20,30: FILMSKO GLEDALIŠČE - Meščniki;
- petek, 27. novembra ob 20,30: FILMSKE USPEŠNICE - Batman se vrača;
- sobota 28. in nedelja 29. novembra: SLOVENSKI FILMSKI MARATON '92;

V "Avditoriju" se še dogovarjajo o možnostih predstavitve dveh zanimivih gostov. V novembru naj bi namreč nadaljevali pogovore z gosti, ki so jih poimenovali "VEČER Z GOSTOM". Povabili so slovenskega gledališkega igralca JANEZA HOČEVARJA-RIFLETA in predsednika slovenske vlade JANEZA DRNOVŠKA... Ali bo Avditoriju novembra uspelo gostiti oba ali vsaj enega od obeh slavnih Slovencev, pa Vam ne moremo zagotoviti... Zato bodite pozorni na plakate in na dnevna obvestila v sredstvih javnega obveščanja.

Najava za december

Otroci, v soboto, 5. decembra ob 16. uri ste vabljeni na **MIKLAVŽEVANJE**. Ogledali si boste lahko uspešnico Primorskega dramskega gledališča iz Nove gorice Čudežni kamen v režiji Katje Pegan. **Pridite!**

4. in 6. november: PORTOROŠKI MARKETINŠKI FESTIVAL - zlati bobni.

Robert Hlavaty spet v Portorožu

Ljubitelji likovne umetnosti so lahko v galeriji Splošne plovbe v Portorožu občudovali vrsto znamenitih akvarelov dr. Roberta Hlavatyja. Prirreditelj so z njo počastili 90-letnico umetnikovega rojstva in 10-letnico njegove smrti.

Na razstavi so predstavili različna dela, ki jih je umetnik naslikal v Portorožu in njegovi okolici. Portoroški pejzaži so vedno pritegnili umetnikovo zanimanje, posebno pa slikovita okolja lucijskih, strunjskih in sečoveljskih solin.

Razstavo so si ogledali številni ljubitelji slikarstva in še posebej Hlavatyjeve umetnosti. Med njimi precej tujcev, zlasti Tržačanov, kjer je umetnik živel in delal. Seveda je s svojimi umetniškimi deli predstavil tudi številne podrobnosti Pirana, slikovite ozke ulice, ribiško pristanišče in čolne v njem. V Piranu je umetnikova hči Marjanca Hlavaty-Golabič urejala stalno galerijo, v kateri razstavljajo različna umetnikova dela, pa tudi nekatere njegove osebne predmete in slikarska pomagala.

Miloš Jovanovič

VARING d.o.o.

varstvo pri delu
inženiring - consulting

ZLATAN RAVBAR, dipl. ing.

66230 Portorož, Lepa cesta 40
Tel: 066/73-043

portorožan

Številka/numero 10 • oktober/ottobre '92 • letnik/anno II
PORTOROŽAN je vpisan v register časopisov pri Ministrstvu za informiranje pod registrsko številko 990. V časopisnem svetu so: Nataša Benčič-Jelačin, Branko Simonovič, Majda Vlačič, Alojz Umek, Gustav Guzej.

UREDNIŠTVO časopisa krajanov Portoroža - REDAZIONE del giornale dei cittadini di Portorose: Gustav GUZEJ (glavni in odgovorni urednik/capo redattore e redattore responsabile), Mitja JANČAR, Mirko KOS, Jovan NIKOLIČ, Sijan PRETNAR, Snežna REŠEK, Irina STEGEL, Livia SIKUR-ZORMAN; oblikovanje naslovnice/copertina di: Teo TAVZELJ, dipl. arh.; tehnična ureditev/redazione tecnica: SKELETON CREW, Ljubljana; tisk/stampa: Birografika "BORI" Izola; naklada/tiratura: 2500, IZDAJATELJ/EDITORE: Kra-

jevna skupnost Portorož/CL di Portorose; naslov uredništva: Obala 16, Portorož, Tel. 73-046/Lungomare 16, Portorose, Telef. 73-046. Cena enega izvida/prezzo di un esemplare: brezplačen/gratuito. V tej številki so sodelovali/in questo numero hanno collaborato: David BOŽIČ, Miloš JOVANOVIČ, Miran PLEVNİK, Ivica ELLER, Franc BERGANT, dr. Saša ŽUZEK-REŠEK, Majda VLAČIČ. VINJETE: Sandro SAMBI.

KOLIKO SI VREDNO, ZDRAVJE - NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO?

NOVOSTI V ZDRAVSTVENI ZAKONODAJI

S 1. marcem 1992 je začela veljati nova zdravstvena zakonodaja. Gre za tri zakone: zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, zakon o zdravstveni dejavnosti in zakon o lekarniški dejavnosti.

Za pravice in dolžnosti ljudi v zvezi z zdravjem in boleznijo je najpomembnejši prvi zakon.

V dosedanjem "sistemu nacionalnega zdravstvenega varstva" smo imeli vsi prebivalci zagotovljeno zdravstveno varstvo glede na potrebe in glede na lastni prispevek. Ta sistem sedaj zamenjuje sistem zdravstvenega zavarovanja, kjer so pravice do določene mere omejene in vedno vezane tudi na določen prispevek oziroma zavarovanje. Uvedeno je namreč t.i. obvezno zdravstveno zavarovanje, ki "pokriva" veliko zdravstvenih tveganj, vendar ne vseh in tudi ne v celoti. To pomeni, da boste sedaj, razen pri nekaterih zagotovljenih storitvah, morali doplačati razliko do polne vrednosti storitev. Zavarovanje je torej obvezno za vse, vendar je obseg pravic določen v odstotku od vrednosti storitev oziroma zdravljenja. Za razliko pa se bo odslej zavarovanec lahko posebej zavaroval ali pa bo razliko v ceni plačeval neposredno po opravljeni storitvi. Prav tako pomembno je uvajanje zasebnega dela, ki se v zdravstvo v Sloveniji ponovno uvaja po več desetletjih. Nekateri dejavnosti pa bodo zasebniki lahko opravljali le v okviru javne zdravstvene službe, za kar bodo morali pridobiti koncesijo.

Z uveljavljanjem zasebne prakse se širijo možnosti večje izbire zdravnikov. Zagotovo bo pozitivno vplivala tudi na boljše odnose med zdravniki in pacienti ter na kvaliteto dela.

Kaj je zdravstveno zavarovanje?

Osnovna značilnost zavarovanja je, da lahko določene pravice uveljavlja le oseba, ki je zavarovana. Zavarovana pa je, če je bil zanj plačan prispevek. Zdravstveno se zavarujemo za tveganja, ki jih povzročajo bolezni in poškodbe. Tveganja v zvezi z zdravjem so lahko zelo velika, saj je velika možnost, da bomo zboleli ali se poškodovali. Z boleznijo ali poškodbo so povezani veliki stroški, ki jih kot posamezniki ne bi sami zmogli. Zato je s sorazmerno velikim obsegom obveznega zavarovanja prebivalcev vzpostavljena medsebojna solidarnost.

Zakon razmejuje pravice zavarovanih oseb na del, ki je zagotovljen v okviru obveznega zavarovanja in na del, ki v ta okvir ne sodi. Pri tem imajo zavarovane osebe na izbiro, da si ta del pravic zagotovijo z lastnimi sredstvi ali pa se zanje prostovoljno zavarujejo.

OBVEZNO ZAVAROVANJE

V obveznem zdravstvenem zavarovanju so zavarovancem v celoti (torej brez doplačevanja) zagotovljeni preventivni ukrepi, nujni reševalni prevozi, zdravljenje in nega na

domu ter v socialnih zavodih, zdravljenje nalezljivih bolezni raka, sladkorne bolezni, epilepsije, cerebralne multiple skleroze, paraplegije, tetraplegije, živčno mišičnih bolezni, hemofilije, psoriaze in duševnih bolezni. Prav tako se šteje v obvezno zavarovanje zdravstveno varstvo otrok, šolarjev in mladine do 18. leta starosti oz. študentov do 26. leta starosti ter ženskam storitve v zvezi z načrtovanjem družine, nosečnostjo in porodom. Posebej je zavarovano zdravljenje poškodb na delu in poklicnih bolezni.

Ostale storitve so v obveznem zavarovanju zagotovljene v odstotnem deležu polne vrednosti storitve. Ti so določeni z zakonom in se lahko spreminjajo z odločitvijo Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Vlade R Slovenije. Znašali pa bodo:

- 95% pri strokovno in tehnološko najzahtevnejših (99%) storitvah in zdravljenju v tujini;
- 85% pri storitvah zdravljenja bolezni v specialistični (95%) ambulantni, bolnišnični in zdraviliški (ki je nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja) dejavnosti ter za ortopedske, ortotične, slušne in druge tehnične pripomočke;
- 85% za storitve zdravljenja bolezni v osnovni zdravstveni dejavnosti in
- (9,5%) pri zdravljenju zob in ustne votline;
- 75% pri storitvah zaradi zdravljenja poškodb izven (80%) dela in sicer v vseh dejavnostih in za vse pripomočke, razen za zoboprostetične ter za očala. Enak odstotek je zagotovljen za zdravila s pozitivne liste;
- 60% vrednosti pri prevozi, ki niso nujni in pri zdraviliškem zdravljenju, ki ni nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja;
- 50% pri zdravljenju v vmesne liste in za očne pri-pomočke za odrasle;
- 50% za zoboprostetično zdravljenje odraslih. (45%)

Opomba: v oklepajih so navedeni odstotki, ki bodo veljali v 1993 letu.

Razliko do polne vrednosti storitev bomo morali po 1.1.1993 doplačati sami. Da bi se izognili tem doplačilom, je predvidena in dana možnost prostovoljnega zavarovanja. Iz srca vam sicer želimo, da zdravstvenih storitev ne bi potrebovali, svetujemo pa vam vseeno, da si z vključitvijo v prostovoljno zavarovanje pri našem Zavodu zagotovite plačilo stroškov zdravljenja v celoti.

PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je pripravil raznoliko ponudbo za prostovoljno zavarovanje za tveganja razmeroma visokih doplačil. Če se za takšno zavarovanje ne odločite, boste pri uveljavljanju pravic plačali v zdravstvenem zavodu ali pri zasebnem zdravstvenem delavcu razliko med vrednostjo storitve, ki se šteje v obvezno zdravstveno zavarovanje in njeno polno vrednostjo.

Katere oblike prostovoljnega zavarovanja nudi zavod?

Zavod ponuja možnost dodatnega zavarovanja na štirih področjih. V sklopu teh štirih področij so oblikovani "paketi", ki dajejo sklenitelju zavarovanja široke možnosti izbire glede na njegove potrebe in možnosti.

I. Zavarovanje za razliko do polne vrednosti storitev

Pri zavarovanju za razliko v vrednosti storitev iz obveznega zavarovanja do njihove polne vrednosti predvidevamo devet "paketov". Pri tem sklenitelju zavarovanja v okviru paketa POPOLNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE za zavarovane osebe pridobijo pravico, da na račun ZSS uveljavljajo vse storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja brez kakršnihkoli doplačil, če gre za storitve opravljene po predpisnem postopku in standardu. Paket zajema vse storitve, potrebne pri zdravljenju bolezni in poškodb izven dela. Ta paket zagotavlja zavarovanim osebam najvišjo stopnjo zdravstvene varnosti.

Vsi nadaljnji paketi so glede pravic oz. obsega zavarovanja ožji. Paket ZDRAVSTVENA VARNOST - CELOTA je po svoji ponudbi podoben prej omenjenemu, s to razliko, da ne vsebuje zavarovanja za razlike v cenah za zobozdravstvene storitve in zdravila za recept.

Paket ZDRAVSTVENA VARNOST - KURATIVA je še nekoliko ožji, saj ne vključuje tudi zavarovanja za razlike v ceni za ortopedske, ortotične, slušne, očne in druge pripomočke in tudi za zdraviliško zdravljenje, ki ni nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja. Vanj tudi ne štejejo storitve, ki so posledica poškodb izven dela.

Paket VELIKO TVEGANJE vključuje zavarovanje za najzahtevnejše diagnostične in terapevtske storitve. Poleg teh najzahtevnejših storitev vključuje tudi zavarovanje za dializo, vstavitev endoproteze, zdravljenje v intenzivni terapiji za napotitev na zdravljenje v tujino. Vse te storitve se nanašajo le na zdravljenje bolezni in ne tudi poškodb izven dela.

Kdor bi se želel zavarovati za razlike vrednosti storitev pri poškodbah izven dela, mu to omogoča paket POŠKODBA, ki vključuje zavarovanje za vse storitve in pripomočke, ki jih zavarovana oseba rabi po zdravljenju poškodb izven dela.

Paketi ZOBOZDRAVSTVO (kot CELOTA ali delna paketa ZOBOZDRAVSTVO-ZDRAVLJENJE, ZOBOZDRAVSTVO-PROTETIKA) in ZDRAVILA že po svojem nazivu opredeljujeta vsebino zavarovanja. Pri tem paket Zdravila vključuje pokrivanje rizikov le za zdravila s pozitivne in z vmesne liste.

II. Zavarovanje za višji standard storitev iz obveznega zavarovanja

Splošni pogoji vsebujejo tudi ponudbo za zavarovanje za višji standard, kot velja po predpisih za obvezno zavarovanje.

vaije. Višji standard je lahko izražen z višjo ali drugačno kvaliteto pripomočkov ali storitev, njihovo izdelavo z boljšimi materiali oz. tudi možnost uveljavljanja pravic po postopku, kot je urejen z Zavodovimi splošnimi akti za obvezno zavarovanje.

Ta ponudba je zaobjeta v paketu NADSTANDARD. Z njim je sklenitelj omogočen npr. bivanje v enoposteljni sobi s TV sprejemnikom v bolnišnicah in zdravilišču, dodatno in boljše postrežbo ter prehrano v času tega zdravljenja, pravico do uveljavljanja storitev pri zdravniku, s katerim naš Zavod nima sklenjene pogodbe ali tudi do zdravljenja v tujini nimo predpisane postopka, pridobitev pravice do zdravlil z negativne liste ipd. V paketu je zavarovalnina za ta nadstandard podrobneje opredeljena.

III. Zavarovanje za pravice, ki niso predmet obveznega zavarovanja

Naš zavod omogoča tudi zavarovanje za nekatere pravice, ki doslej niso bile sestavni del pravic iz zdravstvenega zavarovanja. To omogočata paketa ODDIH in NEGA. Prvi Oddih, daje možnost sklenitelj, da si zagotovijo na račun našega Zavoda aktivni programirani medicinski oddih, kot posebno obliko krepitve oz. ohranitve zdravja. Drugi paket Nega, omogoča sklenitelj uveljavljati pravico do nemedicinske nege v času zdravljenja in nego na domu. Te pravice lahko pridobijo tudi osebe, ki jih sklenitelj zavaruje.

IV. Zavarovanje za osebe, ki nimajo lastnosti zavarovane osebe

To zavarovanje omogoča osebam, ki nimajo oz. ne morejo pridobiti lastnosti zavarovane osebe v Republiki Sloveniji, da se prostovoljno vključijo v sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja. To pomeni, da si s sklenitvijo zavarovanja pridobijo enake pravice, kot jih imajo zavarovanci v obveznem zavarovanju pri nas.

Kako boste sklepali prostovoljno zavarovanje?

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje se vzpostavi s sklenitvijo zavarovanja-police med Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije in sklenitelj.

Slednji je lahko pravna oseba (na primer podjetje, zavodi, društva, ipd.) ali posameznik (fizične osebe).

Zavarovanje je možno skleniti za neomejeno ali časovno določeno obdobje, ki ne more biti krajše od enega leta razen pri paketih ZOBOZDRAVSTVO, NADSTANDARD, NEGA, ODDIH, VOZ-ZOBOZDRAVSTVO in VOZ O-S-B, kjer je najkrajša možna zavarovalna doba tri leta. Pri policah, sklenjenih za časovno neomejeno obdobje, se zavarovanje vedno podaljšuje v naslednje leto, razen če sklenitelj pred potekom tega roka sporoči, da se ne želi več zavarovati. Sicer je prenehanje ali prekinitve zavarovanja možna le izjemoma in sicer, če zavarovana oseba ali sklenitelj ne izpolnjuje več pogojev za vključitev v prostovoljno zavarovanje oz. če umre.

Sklenitelj je dolžan ob sklenitvi zavarovanja plačati premijo v celoti ali vsaj prvi obrok. Predvidena je možnost trimesečnega, polletnega ali letnega obročnega odplačevanja premije. Sklenitelj tudi lahko sam izbira ali bo poravnal obroke na blagajnah Zavoda ali po položnicah. Za neredno poravnane obroke lahko Zavod zaračuna sklenitelju za mudne obresti, sklenitelj oz. zavarovana oseba pa nima kritja zavarovanja, dokler zapadli obrok ni poravnal.

Premije in popusti

V izračunu tveganj pri posameznih stanjih oz. storitvah

znotraj ponujenih paketov so določene premije. Te bodo v letu 1992 znašale:

Premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje v zadnjem tromesečju 1992:

	Letna premija	Polletni obrok	Četrletni obrok
1. Popolno zdrav. zavarovanje	12,000.00	6,000.00	3,000.00
2. Zdravstvena varnost - celota	10,800.00	5,400.00	2,700.00
3. Zdravstvena varnost - kurativa	2,400.00	1,200.00	600.00
4. Veliko tveganje	4,200.00	2,100.00	1,050.00
5. Poškodba	3,000.00	1,500.00	750.00
6. Zobozdravstvo - celota	2,400.00	1,200.00	600.00
6.a Zobozdravstvo - zdravljenje	600.00	300.00	150.00
6.b Zobozdravstvo - protetika	3,600.00	1,800.00	900.00
7. Zdravila	1,200.00	600.00	300.00
8. Nadstandard	9,600.00	4,800.00	2,400.00
9.a Nega	20,000.00	10,000.00	5,000.00
9.b Nega + Tel	24,000.00	12,000.00	6,000.00
10.a Oddih A	28,400.00	14,000.00	7,000.00
10.b Oddih B	12,000.00	6,000.00	3,000.00
11. Voz - celota	62,000.00	31,000.00	15,500.00
12. Voz O-S-B	46,000.00	23,000.00	11,500.00
13. Voz - zobozdravstvo	6,000.00	3,000.00	1,500.00

Višina premije je odvisna tudi od števila oseb, vključenih v prostovoljno zavarovanje.

Ker gre v pretežnem delu prostovoljnega zavarovanja za tveganja, ki izhajajo iz razlik v vrednosti storitev, bodo premije odvisne od gibanja cen zdravstvenih storitev. Predvideno je, da bi višino premije določali trimesečno, pri čemer sklenitelj poravnava premijo ali obrok v višini, ki velja na dan zapadlosti brez morebitnih poračunov za nazaj.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ponuja sklenitelj tudi ugodnosti v obliki popustov in znižanja premije (bonusi). Popusti so predvideni v primerih skupinskega zavarovanja, vendar mora šteti skupina najmanj 15 oseb. S skupinskim zavarovanjem je omogočeno, da svoje delavce oz. člane zavarujejo delodajalci ali drugi zavezanici prispevkov za obvezno zavarovanje, sindikati, društva in drugi. Če je skupina večja, so popusti večji. Dosežejo lahko do 7%.

Popusti so predvideni tudi v primeru, da sklenitelj plača premijo ob sklenitvi police v celoti. Popust je večji, če je premija plačana za več let naprej in sicer doseže prav tako do 7%.

Zavod predvideva tudi popuste za skupine zavarovancev, ki se vključujejo v različne programe za krepitev oz. ohranitev zdravja. Zavarovane osebe, ki eno leto po sklenitvi police ne bodo uveljavljale zahteve po zavarovalnici, bodo deležne 5% bonusa in nadaljnjih 5% še za naslednji dve leti neveljavljanja pravic. Bonus pa izgubijo, če v naslednjem letu svoje pravice uveljavijo.

Z uveljavitvijo prostovoljnega zavarovanja se bo prenehal uporabljati dosednji način plačevanja participacij. Zavarovanci, vključeni v prostovoljno zavarovanje, bodo uveljavljali svoje pravice brez doplačil, medtem ko bodo morale osebe brez tega zavarovanja pri izvajalcih plačati razlike v vrednosti storitev. Prehod iz stare v novo ureditev je bil

načrtovan tako, da ljudem ne bi preprečeval uveljavljanja potrebnih storitev. Že iz predloga premij je razvidno, da si z ustreznimi izbiro paketov velika večina prebivalstva lahko zagotovi potrebno zdravstveno varnost. Zato se ni bati usodnih posledic novosti na tem področju.

PA ŠE TO

I. Prostovoljno zdravstveno zavarovanje uvajajo tudi nekatere zavarovalniške družbe - zavarovalnice. Njihovi zavarovalni pogoji se od naših razlikujejo. Sami presodite, katera zavarovalnica in katero zavarovanje vam nudi najboljše pogoje in kje se boste prostovoljno zdravstveno zavarovali. Mi se trudimo zagotoviti kar najboljše pogoje za to zavarovanje. Prepričani smo, da vam na področju prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja lahko zagotovimo številne prednosti - predvsem pri uveljavljanju pravic iz tega zavarovanja - in pogoje, ki vam jih druge zavarovalnice ne bodo mogle.

2. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije bo prostovoljno zdravstveno zavarovanje začel izvajati 1. januarja 1993. Za tiste občane, ki bodo sklenili to zavarovanje do konca tega leta, je Zavod pripravil še posebno ugodnost. Če bodo ti zavarovanci po sklenitvi prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja potrebovali katerokoli zdravstveno storitev, ortopedske ali druge pripomočke in bodo za te storitve oz. pripomočke plačali participacijo, jim bo Zavod to participacijo v celoti povrnil. Povračilo teh stroškov boste lahko uveljavili v Izpostavi ZZZS Piran. 21. oktobra 1992 je tudi ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE začel uresničevati prostovoljno zdravstveno zavarovanje v Izpostavi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v Piranu. Potrudili se bomo, da bomo ta zavarovanja sklepali tudi v popoldanskem času in da bi odprli našo pisarno nekeje v Portorožu ali v Luciji. O tem vas bomo naknadno obvestili.

ZZZS

V ZAVODU ZA
ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
IZPOSTAVA PIRAN

Kidričevo nabrežje štev. 2
drugo nadstropje
Telefon 73-864

DELAMO ZA VAS VSAK DELOVNIK
MED 9. IN 13. URO.

ZAVOD ZA
ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE
SLOVENIJE

I. izobraževalne programe za odrasle:

- verifikirani tečajji italijanskega, angleškega, nemškega, francoskega in španskega jezika vseh stopenj,
- konverzacijski tečajji in tečajji slovnice,
- priprava na izpite za pridobitev spričevala o aktivnem znanju tujih jezikov in mednarodnega ICC spričevala,
- jezikovni programi za poslovneže in poslovne tajnice,
- specializirani jezikovni programi za potrebe DO (gostinstvo, turizem, trgovina, zdravstvo, banke),
- pripravljani tečajji z izpitom po kriterijih ZTR,
- slovenščina za tuje,
- strojepisni tečajji,
- tečajji za skladišnike in strojnike centralnega ogrevanja,
- tečajji za upravljalce žerjavov in voznike vilicarjev,
- tečajje računalništva,
- tečajji za vamostnike,
- obnovljeni tečajji iz higienskega minimuma,
- tečajji za voditelje čolnov,
- tečajji za poslovne tajnice in tečaj računalništva,
- tečajji strojnega pletenja in klekljanja
- študij ob delu (Ekonomska poslovna fakulteta Maribor),
- osnovna šola za odrasle in mladostnike (6., 7. in 8. razred).

II. izobraževalne programe za otroke in mladino:

- tečajji tujih jezikov za predšolske otroke in osnovnošolsko mladino,
 - tečajji poglobljanja angleškega in italijanskega jezika za učence od 6. do 8. razreda OŠ,
 - pomoč pri pouku,
 - konverzacijski tečajji in tečajji angleške in italijanske slovnice za dijake.
- Za nekatere programe obstaja možnost sofinanciranja Republiškega zavoda za zaposlovanje.

Informacije in vpis: Koper, Cankarjeva 33, tel. 21-258, 24-291
Izola, Oktobrske rev. I, tel. 63-130
Piran, Rozmanova 7, tel. 73-878

Predstavljamo: ROKOMETNI KLUB PIRAN

Generacija mladih igralcev Rokometnega kluba Piran uspešno nadaljuje z dolgoletno tradicijo rokometu v naši občini. Po daljši prekinitvi je pred sedmimi leti ponovno prišel z delom. V okviru kluba deluje ženska članska ekipa, ki nastopa v 2. državni rokometni ligi - zahod, mladinska ekipa, ki nastopa v 1. republiški ligi - zahod ter pionirske selekcije.

Poudarek je že od vsega začetka dan na populacijo mladih, saj prav te kategorije igralcev dosegajo v raznih tekmovanjih visoke uvrstitve. Tako so že dvakrat dosegle 3. mesto v kategoriji starejših pionirk v Republiki Sloveniji. Kadetnje, letnik 1974 in mlajše so se tudi v letošnjem letu uvrstile v republiški finale in osvojile 4. mesto za ekipami, ki predstavljajo jedro rekometnih centrov v Sloveniji, kar je glede na pogoje, v katerih trenirajo, saj nimajo športne dvorane in so odvisne od vremenskih prilik, zelo solidna in pohvalna uvrstitev.

V tekmovalni sezoni 1992/1993 igralke članice, ki so večinoma mlajše od 18 let, tekmujejo v državni ligi. Glede na sedanjo pripravljenost igralcev in pod vodstvom novega trenerja TONETA BARIČA, ki je ponovno po nekaj letih prekinutve prevzel treniranje ekipe, smo si v klubu zastavili cilj osvojitve prvega mesta v tej ligi in s tem uvrstitev v 1. slovensko državno ligo, kjer nastopajo najboljši klubi v Sloveniji.

Za člansko ekipo Rokometnega kluba Piran igrajo:

VLADOŠA NIŽETIČ, DUNJA ŽUGELJ, MOJCA BIZJAK, DRAGANA PAVLOVIČ, KATJA JURICEV, LARA UKMAR, PAVLA TOMAŽIČ, KARMEN KOVAČIČ, LJUBA BUDIŠA, GABRIJELA PAJEK, SABINA BEČIROVIČ, TANJA ZUDIČ, MOJCA HVALA, IVANA BATISTIČ, REBEKA MARASPIN.

Za ekipo starejših pionirk, letnik 1978 in mlajše, katero uspešno vodi bivša rokometnašica in priznana trenerka iz Portoroža VIDA FLEGO, igrajo:

HELENA PONIZ, ANDREJA JURAGA, ki je edina Portorožanka, LILI ŽIGO, ALENKA KRIGL, MARTINA VRČON, KLARA RAKOVEC, MOJCA LEGIŠA, TJASA NIŽETIČ, BARBARA PANGER, URSKA KLINEC, PETRA GODEC, ELENA BABIČ, ALENKA HVALA.

Franc Bergant, predsednik kluba

SEMERTJA PO PORTOROŽU - SEMERTJA PO PORTOROŽU - SEMERTJA PO PORTOROŽU - SEMERTJA PO PORT

RENEX - novi portoroški market na Fizinah je zgrajen na črno

V delu skladišča soli - magazenu "Monfort" - je privatno podjetje "Renex" s sedežem na Vilfanovi 34 v Portorožu uredilo diskontno trgovino. Investitor je v 445,35 m² skladišča pregradil z modularno ter porolito opeko, napravil hladilne komore, garderobne prostore in pisarno, v prodajnem prostoru pa je postavil police in pulte. Trgovina je bila nared na začetku letošnjega poletja. Marsikateri krajan se je razveselil nove trgovine in je pohvalil njeno založenost ter nekoliko ugodnejše cene kot drugje...

Po drugi strani pa so se predvsem kopalci pritoževali, da je obratovanje diskonta za njih moteče, saj so vdihovali izpušne pline dostavnih vozil, vilicarjev, avtomobilov kupcev, ki povzročajo tudi hrup! Pravijo, da že tako kratko obalo jemljejo za dejavnosti, ki ne sodijo tja!

Kakorkoli že - najbolj nas je presenetilo, ko smo konec septembra v krajevno skupnost Portorož prejeli odločbo urbanistične inšpekcije, kjer piše, da si investitor za ureditev trgovine ni pridobil lokacijskega dovoljenja, da je skratka trgovina "Renex" črna gradnja. Seveda se je takoj odprlo vprašanje ali ima trgovina sploh uporabno dovoljenje oz. kakršnokoli dovoljenje... In kako, da je inšpekcija tako pozno reagirala, saj so poslovni prostor urejali že več mesecev, trgovina pa tudi obratuje že nekaj časa... Naivneži, ki verjamemo, da večina spoštuje pravno državo, smo kar nejeverni, da si je investitor "upal" vložiti toliko denarja v na črno zgrajeno trgovino.

Se bodo Belokriške vonjave končno razblinile...

Že vrsto let se prebivalci dela Belokriške ceste (na šentjanskem pobočju) pritožujejo zaradi neznesnega smradu, ki se sprošča iz improviziranih svinjakov, katere je g. Sergej Bubola postavil na od občine najetem zemljišču.

Ker prošnje lastniku svinjakov, naj jih bolj uredi, niso zalegle, so se krajan, ki stanujejo v bližini južno od svinjakov že leta '87 pritožili komunalni inšpekciji. Ta je sicer pisмено ukrepala, vendar se stanje (beri smrad) ni spremenilo. Letos avgusta so se krajan obrnili še na Veterinarsko inšpekcijo v Koper, ki pa je odgovorila le, da bo nadzorovala stanje. Večina v bližini svinjakov bivajočih so sobodajalci, ki se jim njihovi gostje zaradi smradu pritožujejo in celo predčasno odhajajo, zato se jim je odgovor te inšpekcije zdel pomanjkljiv.

Sedem družin se je obrnilo še na sanitarno inšpekcijo. V pritožbi navajajo, da je njihovo potrpljenje prekipelo in predlagajo odstranitev omenjenih svinjakov. Oddelku za kmetijstvo občine

Piran še predlagajo, naj z dosedanjim najemnikom zemljišča pogodbo razdre, ker jo krši.

Po zadnji pritožbi je Veterinarski inšpektor pripombe stanovalcev Belokriške ceste ponovno pretehtal in odredil, da mora lastnik šestih prašičev v dveh tednih odstraniti živali, očistiti svinjak in njegovo okolico ter odpeljati gnoj.

Obnova cevovoda na poti pod anteno

Zaradi puščanja se je Rižanski vodovod Koper odločil za obnovo obstoječega vodovodnega cevovoda na cesti Pod anteno. Oddelek za upravno pravne zadeve je investitorju dovoljenje že izdal, Rižanski vodovod pa baje namerava z deli kmalu začeti.

Kje so tiste stezice, ki so včasih bile?

Krajan Lepe ceste so že jeseni leta '91 zahtevali ureditev dela Lepe ceste - peš poti -, ki pelje do regionalne ceste za Piran. Peš pot naj bi se navezovala na bernardinske peš poti, ki so speljane od obale do Belega križa (povezava morja z zaledjem).

Zahtevo ali, elegantneje rečeno, pobudo je Svet krajevne skupnosti sprejel. Kmalu so omenjeno peš pot v okviru javnih del očistili.

Potem so delavci odšli in vse je obstalo. Z občine so v našo krajevno skupnost sporočili, da je za ureditev peš poti potrebno pridobiti soglasje lastnikov na peš pot meječih zemljišč. (Mimogrede - peš pot obstoji tako rekoč "od večno" - vendar so v krajevni skupnosti soglasja kljub temu zbrali, da bi le ne bilo nobenih ovir).

Krajan Lepe ceste so čakali nadaljevanje začetih del in verjeli, da bo peš pot narejena do letošnje turistične sezone. Kot odgovor na urgenco krajevne skupnosti Portorož so z občine poslali lično izdelan projekt za izgradnjo te peš poti (bivši del Ladjedelnške rebri), ki so ga izdelali pri projektivnem biroju "Architecta" iz Pirana, s prošnjo za - (še eno!) soglasje! Krajevna skupnost je soglasje seveda izdala... Bil je cvetoči maj, na peš poti pa - nič novega. Ko so na krajevni skupnosti pred poletjem pobarali, kaj za boga se s peš potjo dogaja, so v podjetju "Architecta", ki ga je občina pooblastila za vodenje javnih del, pojasnili, da čakajo še na soglasje podjetja Emona Hotelov Bernardin, ki je baje tudi lastnik dela zemljišča na tistem koncu. Kasneje se je še nekaj zapletlo z denarjem, ki ga republika odreja občinam za javna dela. Peš pot pa je medtem spet zarasla trava in grmčevje (k čemur trenutno s polno paro pomaga še obilen jesenki dež).

Projekti (papirji) so sicer lepi - a kaj pomagajo papirji, če peš poti pred našimi očmi izginjajo!